

עפ"ת 60667/11/15 - גיא קווין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 60667-11-15 קווין נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת עמיתה ק. רג'ניאנו
המערער	גיא קווין
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

פסק דין

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה פתח תקווה (להלן: "בית משפט קמא") (כב' השופטת מגי כהן) בתיק. המערער נדון בהיעדרו ביום 13.10.2015, הורשע ונגזר דינו. נדחו שתי בקשות שלו לביטול פסק הדין.

1. ב-21.9.2014 הוגש נגד המערער (הנאשם בבית משפט קמא) כתב אישום בגין מעורבותו בתאונת דרכים ביום 17.3.2014.

2. על פי כתב האישום בתאריך 17.3.2014 בפתח תקווה, נהג המערער ברכב ובהתקרבו לצומת הרחובות ויצמן וליפשיץ, שם מוצב תמרור שהורה לו לעצור ולתת זכות קדימה לתנועה בדרך החוצה, לא ציית להוראת התמרור, נהג בקלות ראש ונכנס לצומת מבלי שנתן זכות קדימה לרכב קטנוע, שהתקרב לצומת משמאל לכיוון נסיעתו ושני כלי הרכב התנגשו.

המערער הואשם בגרימת התאונה שכתוצאה ממנה נחבל רוכב הקטנוע וגרימת נזק לשני כלי הרכב.

3. ב-20.4.2015 התייצב המערער בבית המשפט כפי שהוזמן והתקיים דיון הקראה של כתב האישום. המערער כפר באחריותו לתאונה וטען שהיו גורמים אחרים לתאונה. הוא הודה שבמקום היה מוצב תמרור.

המערער זומן לשיבת הוכחות ביום 13.10.2015 ונרשם בפרוטוקול כי "נוכחות הנאשם חובה".

4. המערער לא התייצב לשיבת ההוכחות. בית משפט קמא ראה באי התייצבותו כמי שהודה בעובדות כתב האישום והוא הורשע בהיעדרו ונגזר דינו לקנס בסך 2,000 ₪, פסילת רישיון הנהיגה ל-6 חודשים ופסילה על תנאי ל-6 חודשים למשך 3 שנים.

5. ב-30.10.2015 הגיש המערער באמצעות בא כוחו, בקשה לביטול פסק הדין וטען שאי התייצבותו לדין הייתה מתוך שגגה ובתום לב, כי שכח לרשום את מועד הדין ולא מתוך זלזול בכבוד בית המשפט.
- עוד טען שלא הוזתר בישיבה ביום 20.4.2015, בעת שנקבעה ישיבת ההוכחות, שמותר לדונו שלא בפניו ובהיעדר אזהרה לא ניתן על פי לשונו של סעיף 130(א) לחסד"פ לדונו שלא בפניו. עוד נטען שלמערער טענות הגנה טובות ולו גם לצורך הסדר טיעון מקל מאוד בעניינו.
6. ב-1.11.2015 דחה בית משפט קמא את הבקשה לביטול פסק הדין וקבע ששיכחה אינה מהווה נימוק לביטול פסק דין. באשר לטענה שלא הוזתר, הפנה בית המשפט להזמנה לדין מיום 11.11.2014 שנשלחה למערער, עובר לישיבת ההקראה. בית משפט קמא הוסיף שהבקשה לא נתמכה בתצהיר ולא מעלה טענה לגופו של עניין.
7. ב-12.11.2015 הגיש המערער באמצעות בא כוחו, בקשה נוספת לביטול פסק הדין. המערער חזר על טענת השיכחה והוסיף כי עיון בהזמנה מיום 11.11.2014 מלמד כי ככלל בית המשפט ידון במשפט בנוכחות נאשם ואם לא יתייצב למשפט בתאריך הנקוב בהזמנה, יהא בית המשפט רשאי להוציא נגדו צו הבאה. נטען כי בהמשך לכלל הנ"ל, מפורטים בסעיף 2 להזמנה שני יוצאים מן הכלל, בהם רשאי בית המשפט לדון את הנאשם בהיעדרו: האחד, מקום שהנאשם מודה בכל עובדות כתב האישום ו לא מוסיף עליהן והשני, שהנאשם רשאי לבקש על גבי טופס "בקשה לשפיטה שלא בפני הנאשם" שמשפטו יתנהל שלא בפניו ובלבד שיהיה מיוצג על ידי סניגור.
- נטען כי אף לא אחת מהחלופות התקיימה במקרה הנדון ולפיכך לא קמה לבית משפט קמא הסמכות לדונו שלא בפניו, ובית משפט קמא רשאי היה להוציא נגדו צו הבאה.
8. הבקשה נדחתה על ידי בית משפט קמא ביום 12.11.2015, תוך הפנייה להחלטה מיום 1.11.2015 מבלי שבית משפט קמא התייחס לשאלת סמכותו של בית המשפט לדון את המערער בהיעדרו.
9. על פסק הדין והחלטות אלה של בית משפט קמא הוגש הערעור שבפני.
- בהודעת הערעור חזר ב"כ המערער על טענותיו לעניין הסיבה לאי התייצבותו וכי לא הוזתר כי אי התייצבותו תגרום לשפיטתו בהיעדר.
10. בסעיף 12 להודעת הערעור חזר ב"כ המערער להזמנה ולדברי ההסבר מיום 11.11.2014 (עליה הסתמך ביהמ"ש קמא בהחלטה מיום 1.11.2015) וטען כי אין בהזמנה למערער אף לא משפט אחד המודיע למערער שאם לא יתייצב יכול בית המשפט לגזור דינו בהיעדר.
- ב"כ המערער חזר על טיעונו ביחס להוראת סעיף 130 לחסד"פ.

עוד נטען שגם בדיון ביום 20.10.2015 לא הוזר המערער כי אם לא יתייצב לדיון ניתן יהיה לשופטו בהיעדר.

עוד נטען, כי תכליתו של סעיף 240 לחסד"פ הינה ייעול ההליך הפלילי מקום שנאשם אינו חולק על אשמתו בעבירה המיוחסת לו, אולם בעניינו המערער, הוא כפר בעבירה המיוחסת לו לפיכך סעיף 240 לחסד"פ לא חל בעניינו ולא ניתן לראות בו כמודה בעובדות כתב האישום ולשופטו בהיעדר.

עוד נטען כי עונש הפסילה שגזר בית המשפט על המערער (6 חודשי פסילה) בגין עבירה של גרימת נזק "ללא חבלה של ממש", מחמירה עם המערער באופן שיש מקום לטעון כי נגרם לו עיוות דין. נטען כי למערער טענות הגנה טובות, בין היתר כי טרם קיבל את כל חומר החקירה ולא היה באפשרותו לממש זכותו למשפט הוגן.

11. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור וטענה כי בית המשפט רשאי מכוח סעיף 240(א)(2) לחסד"פ לשפוט את המערער בהיעדרו גם במקרה בו התייצב לישיבה הראשונה וכפר. לטענת המשיבה, אימוץ הפרשנות לפיה, בית המשפט לא יכול לדון בהיעדר, כאשר הנאשם כופר תחילה, תרוקן את הסעיף מתוכנו.

המשיבה טוענת שאי התייצבותו של המערער לא הייתה מוצדקת. מועד הדיון נקבע בנוכחותו ונרשם בפרוטוקול שנוכחות הנאשם חובה. המשיבה סמכה התנגדותה על החלטת בית משפט קמא מיום 1.11.2015.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בפרוטוקול של בית משפט קמא בבקשות הביטול שהוגשו לו ובהודעת הערעור ושמעתי טיעוני ב"כ הצדדים, אני מחליטה לקבל את הערעור באופן שהדיון יוחזר לבית משפט קמא על מנת שיידון בשאלת עיוות הדין וזאת מכוח סעיף 240א(3) וסעיף 130(ח) לחסד"פ, כפי שיפורט להלן:

"240. (א) ...

(1) ...

(2) **נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט**

או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;

(3) **בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא**

בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום

עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר.

לשון החוק ברורה. על בית המשפט להשתכנע שהדיון בהיעדרו של הנאשם לא יגרום לעיוות דין.

העולה מהוראות החוק שאי התייצבותו של נאשם אינה מכשירה הדרך באופן אוטומטי לשימוש בסעיף 240(א)(2) לחסד"פ, רוצה לומר שגם אם בית המשפט מגיע למסקנה שהנאשם זומן כדין לדין ומן הטעם הזה אין מקום להורות על ביטול פסק הדין שניתן בהיעדר, מוטלת עליו החובה לבחון את שאלת עיוות הדין, בהתאם לסעיף 240(א)(3) לחסד"פ, שאם לא כן יחטא בית המשפט להוראות החוק.

בענייננו, לא התבררה השאלה, אם רשאי היה בית המשפט לדון את הנאשם בהיעדרו, לנוכח טענת ב"כ המערער שהמערער לא הוזהר שאם לא יתייצב ניתן יהיה לדונו שלא בפניו.

13. הבקשות לביטול פסק דין הוגשו מכוח סעיף 130(ח) לחסד"פ הקובע אף הוא שני תנאים שבהתקיים אחד מהם, יש לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדר. האחד, אי התייצבות מוצדקת והשני, מניעת עיוות דין.

"130.130(ח) נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהיעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע..."

בית משפט קמא הפנה בהחלטה מיום 1.11.2015 להזמנה מיום 11.11.2014 שצורפה לכתב האישום ובהחלטה השנייה נמנע מלהתייחס לטיעוני המפורטים של ב"כ המערער והסתפק בהחלטה לקונית "הבקשה כבר נדונה. ראה החלטה מיום 1.11.2015".

במקרה בו הנאשם כפר, כמו בענייננו, מוטלת על בית המשפט חובה מוגברת לבחון את שאלת עיוות הדין. בית משפט קמא לא דן כלל בשאלה זו. בנסיבות שכאלה, לא ניתן לבית המשפט לערעורים לבקר את ההחלטה. אוסיף ואומר, כי לא די בהתייחסות לאקונית לשאלה, ההחלטה צריכה להיות מנומקת. היעדר הנמקה, ישמש במקרים מסוימים עילה לביטול פסק הדין.

14. סוף דבר,

אי התייצבותו של המערער לשיבת ההוכחות לא הייתה מוצדקת. יחד עם זאת, בית משפט אינו פטור מלבחון את השאלה אם נגרם למערער עיוות דין, בשפיטתו שלא בפניו, נוכח הטענות שהעלה ב"כ המערער לגבי חובת האזהרה.

לאור האמור לעיל, אני מקבלת את הערעור ומבטלת את החלטות בית המשפט שדחו את הבקשות לביטול פסק הדין ומורה על החזרת הדיון לבית משפט קמא שידון בשאלת גרימת עיוות הדין, לנוכח הטענות שהעלה ב"כ המערער.

בית משפט קמא יזמן את הצדדים לדיון, יישמע את הטענות ויחליט על פי שיקול דעתו.

המזכירות תישלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

מיום 31.3.1995

תיקון מס' 19

ס"ח תשנ"ה מס' 1514 מיום 31.3.1995 עמ' 168 (ה"ח 2194)

החלפת סעיף 240

הנוסח הקודם:

סדרי דין מיוחדים לעבירות תעבורה

240. (א) בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות, דרך כלל או בסייגים -

(1) כי נאשם שלא התייצב בבית-המשפט ולא מסר הודעה לפי סעיף 123 יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, ומותר לדונו שלא בפניו;

(2) כי בית המשפט רשאי לגזור דינו של נאשם כאמור בפסקה (1) שלא בפניו, ובלבד שלא יטיל עליו שלא בפניו עונש מאסר, למעט מאסר בשל אי תשלום קנס;

(3) כי נאשם שמסר הודעה לפי סעיף 123 רשאי לבקשת בהודעתו שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, ואם הורשע שלא בפניו על-פי הודיה בעבירה שהואשם בה, יחולו הוראות סעיף 39 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) פסק דין מרשיע שניתן לפי תקנות על-פי סעיף קטן (א)(1) רשאי בית המשפט שנתנו לבטלו על-פי בקשת הנידון, אם הוגשה תוך חמישה עשר ימים מהיום שהומצא לו פסק הדין, ורשאי בית המשפט לעשות כן בכל עת על פי בקשת תובע שהוגשה בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.

מיום 25.9.2000 עד יום 1.9.2005

הוראת שעה תש"ס-2000

ס"ח תש"ס מס' 1742 מיום 25.6.2000 עמ' 215

הוראת שעה (תיקון)

ס"ח תשס"ג מס' 1899 מיום 6.8.2003 עמ' 534

(א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

(1) על נאשם לפי סעיף זה לא יחולו הוראות סעיף 123, אולם אין בכך כדי למנוע ממנו להודיע לבית המשפט בכתב מה הן טענותיו לענין העונש;

(2) נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;

(3) בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר. אין בהוראות פסקה זו כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס ובלבד שבהזמנה למשפט צוין כי ניתן להטיל מאסר כאמור אם הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).

מיום 22.11.2005

תיקון מס' 46

ס"ח תשס"ו מס' 2035 מיום 22.11.2005 עמ' 11 (ה"ח 189)

(א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

(1) על נאשם לפי סעיף זה לא יחולו הוראות סעיף 123, אולם אין בכך כדי למנוע ממנו להודיע לבית המשפט בכתב מה הן טענותיו לענין העונש;

(2) נאשם שהוזמן ולא התייצב בבית המשפט בתחילת המשפט או בהמשכו, יראוהו כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום, זולת אם התייצב סניגור מטעמו;

(3) בית המשפט רשאי לדון נאשם לפי הוראות פסקה (2), שלא בפניו, אם הוא סבור שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין לנאשם ובלבד שלא יטיל עליו עונש מאסר. אין בהוראות פסקה זו כדי למנוע מבית המשפט להטיל מאסר במקום קנס ובלבד שבהזמנה למשפט צוין כי ניתן להטיל מאסר כאמור אם

הנאשם לא יתייצב; צו מאסר לביצוע מאסר במקום קנס שניתן שלא בנוכחות הנידון או סניגורו יבוצע בהתאם להוראות סעיף 129א(ג).

מיום 12.7.2012

תיקון מס' 65

ס"ח תשע"ב מס' 2367 מיום 12.7.2012 עמ' 487 (ה"ח 481)

(א) בעבירות לפי פקודת התעבורה, או לפי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, שלא גרמו לתאונת דרכים שבה נחבל אדם חבלה של ממש, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס או כעבירות מינהליות או בעבירות לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת קבע, יחולו סדרי דין אלה:

ניתן היום, כ"ז אדר א' תשע"ו, 07 מרץ 2016, בהעדר הצדדים.